

Trešdiena, 2008. gada 3. septembris

Gruzija

P6_TA(2008)0396

Eiropas Parlamenta 2008. gada 3. septembra rezolūcija par stāvokli Gruzijā

(2009/C 295 E/08)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Gruziju, un jo īpaši 2006. gada 26. oktobra rezolūciju par stāvokli Dienvidosetijā ⁽¹⁾ un 2007. gada 29. novembra ⁽²⁾ un 2008. gada 5. jūnija ⁽³⁾ rezolūcijas par stāvokli Gruzijā,
- ņemot vērā 2007. gada 15. novembra rezolūciju par Eiropas kaimiņattiecību politikas nostiprināšanu ⁽⁴⁾, 2008. gada 17. janvāra rezolūciju par efektīvāku ES politiku attiecībā uz Dienvidkaukāzu ⁽⁵⁾ un rezolūciju par Melnās jūras reģionālās politikas pieeju ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā Eiropas Kaimiņattiecību politikas rīcības plānu, kas pieņemts kopīgi ar Gruziju un kurā ir iekļauta apņemšanās sadarboties, lai panāktu Gruzijas iekšējo konfliktu noregulējumu,
- ņemot vērā 2008. gada 16. jūnija Padomes Vienoto rīcību 2008/450/KĀDP par Eiropas Savienības turpmāku ieguldījumu konflikta noregulējuma procesā Gruzijā/Dienvidosetijā ⁽⁷⁾ un Padomes citas iepriekšējās vienotās rīcības par šo jautājumu,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par ES un Krievijas attiecībām, īpaši 2008. gada 19. jūnija rezolūciju par ES un Krievijas augstākā līmeņa sanākumi 2008. gada 26. un 27. jūnijā Hantimansijskā ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomes 2008. gada 13. augusta ārkārtas sanāksmes secinājumus par stāvokli Gruzijā,
- ņemot vērā 2008. gada 1. septembrī Briselē notikušās Eiropadomes ārkārtas sanāksmes secinājumus ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes rezolūcijas S/RES/1781 (2007) un S/RES/1808 (2008), kurās atbalstīta Gruzijas teritoriālā integritāte un līdz 2008. gada 15. oktobrim pagarināts ANO novērošanas misijas mandāts Gruzijā (UNOMIG),
- ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Pastāvīgās Padomes 2008. gada 19. augusta Lēmumu Nr. 861 par militāro novērotāju skaita palielināšanu EDSO misijā Gruzijā,
- ņemot vērā 2008. gada 3. aprīlī Bukarestē notikušās NATO augstākā līmeņa sanāksmes deklarāciju un 2008. gada 19. augustā notikušās NATO Padomes sanāksmes rezultātus,
- ņemot vērā Reglamenta 103. panta 4. punktu,

⁽¹⁾ OV C 313 E, 20.12.2006., 429. lpp.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2007)0572.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0253.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2007)0538.

⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0016.

⁽⁶⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0017.

⁽⁷⁾ OV L 157, 17.6.2008., 110. lpp.

⁽⁸⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0309.

⁽⁹⁾ Eiropas Savienības Padome, dokuments 12594/08.

Trešdiena, 2008. gada 3. septembris

- A. tā kā ES atkārtoti apliecina atbalstu Gruzijas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās;
- B. tā kā Krievijas pilsoņu pasu izsniegšana iedzīvotājiem Dienvidosetijā un atbalsts separātistu kustībai vienlaikus ar pastiprinātām separātistu militārajām darbībām ciematos, kuros dzīvo Gruzijas iedzīvotāji, kā arī Krievijas plaša mēroga militārie manevri pie Gruzijas robežas 2008. jūlijā palielināja spriedzi Dienvidosetijā;
- C. tā kā pēc vairākām pieaugoša sasprindzinājuma nedēļām, kuru laikā notika pušu bruņotas sadursmes, un Dienvidosetijas separātistu bruņoto spēku rīkotajām provokācijām, detonējot spridzekļus, izraisot sadursmes, kurās gāja bojā cilvēki, apšaudot Gruzijas teritoriju ar kājnieku ieročiem un artilēriju, kā rezultātā gāja bojā daudzi civiliedzīvotāji un vēl vairāk tika ievainoti, 2008. gada naktī no 7. uz 8. augustu Gruzijas armija uzsāka negaidītu artilērijas uzbrukumu Chinvali, kam sekoja sauszemes uzbrukums, kurā tika izmantoti gan tanki, gan kājnieki, lai atgūtu kontroli pār Dienvidosetiju;
- D. tā kā Krievija, kas bija veikusi ilgstošu militāru sagatavošanos, nekavējoties atbildēja ar masīvu pretuzbrukumu, ievēdot tankus un sauszemes bruņoto spēku vienības, bombardējot Gruzijā vairākas teritorijas, tostarp Gori pilsētu, un bloķējot Gruzijas Melnās jūras ostas;
- E. tā kā apmēram 158 000 cilvēku krīzes dēļ bija spiesti doties bēgļu gaitās, pamest mājas un tagad viņiem ir jāsniedz palīdzība un jāatbalsta viņu centieni atgriezties iepriekšējā dzīvesvietā; tā kā atgriešanos nedrošu padara kasešu bumbas, nesprāgušī munīcija un kājnieku mīnas, kā arī Krievijas brīdinājumi un nevēlēšanās sadarboties;
- F. tā kā Krievijas militārās operācijas radīja nopietnus postījumus infrastruktūrai Gruzijā un tā kā ir nepieciešama humānā palīdzība;
- G. tā kā starptautiskie cilvēktiesību speciālisti un militārie analītiķi ir dokumentāli konstatējuši, ka Krievijas bruņotie spēki Gruzijā ir pielietojuši kasešu bumbas, kas konflikta zonās ir atstājušas tūkstošiem nesprāgušas munīcijas vienību; tā kā arī Gruzija atzinusi, ka Dienvidosetijā Roki tuneļa tuvumā ir izmantojusi kasešu bumbas;
- H. tā kā Gruzijas un Krievijas prezidenti 2008. gada 12. augustā, pamatojoties uz ES kā starpnieka īstenojamiem centieniem tūlītējai karadarbības pārtraukšanai, apņēmas ievērot vienošanos izvest Gruzijas un Krievijas bruņotos spēkus pozīcijās, kādas tiem bija līdz 2008. gada 7. augustam un uzsākt starptautiskas sarunas par starptautisku mehānismu, kas nekavējoties jāizveido, lai sagatavotu konflikta miermīlīgu un ilgstošu atrisinājumu;
- I. tā kā NATO 2008. gada 19. augustā pārtrauca regulāras attiecības augstākajā līmenī ar Krieviju, paziņojot, ka Krievijas militārā darbība bijusi "nesamērīga" un "neatbilstoša" tās miera uzturēšanas uzdevumam Gruzijas daļās un ka nevar turpināt normālas attiecības, kamēr Krievijas karaspēks atrodas Gruzijā;
- J. tā kā Krievija 2008. gada 22. augustā izveda tankus, artilēriju un simtiem karavīru no ieņemtajām pozīcijām visdziļāk Gruzijas teritorijā, bet joprojām kontrolē pieeju ostas pilsētai Poti dienvidos no Abhāzijas, un Krievijas valdība paziņoja, ka paturēs karaspēku drošības zonā ap Dienvidosetiju, izvietojot astoņus kontrolpostņus, kurus kontrolēs Krievijas karaspēks;
- K. tā kā Krievijas parlamenta augšpalāta 2008. gada 25. augustā pieņēma rezolūciju, lūdzot prezidentam atzīt no Gruzijas atdalījušos Abhāzijas un Dienvidosetijas apgabalu neatkarību, kurai 2008. gada 26. augustā sekoja prezidenta Dmitrija Medvedeva lēmums, ka Krievija oficiāli atzīs šos divus apgabalus kā neatkarīgas valstis,
- L. tā kā šim konfliktam būs tālejošas sekas attiecībā uz reģiona stabilitāti un drošību, kas neaprobežosies tikai ar tiešajām attiecībām starp visām konfliktā iesaistītajām pusēm, iespējams negatīvi ietekmējot ES un Krievijas attiecības, Eiropas Kaimiņattiecību politiku, Melnās jūras reģionu un vēl tālākus reģionus;

Trešdiena, 2008. gada 3. septembris

- M. tā kā Eiropas Savienībai saistībā ar Gruzijas krīzi ir jāsaņem pilnīga politiskā vienotība un jāpauž vienots viedoklis, jo īpaši attiecībā ar Krieviju; tā kā virzība uz miermīlīgu un stablu Gruzijas un Kaukāza reģiona konfliktu noregulējumu liks gan vispusīgi pārskatīt ES kaimiņattiecību politiku, gan plašāk iesaistīties šajā reģionā, turklāt sadarbībā ar visām Eiropas un starptautiskajām organizācijām, jo īpaši EDSO;
- N. tā kā pagājušajā nedēļā Gruzijas valdība pārtrauca diplomātiskās attiecības ar Krieviju un Krievijas Federācija atbildēja ar to pašu,
1. uzskata, ka šos konfliktus Kaukāzā nevar atrisināt ar militāru spēku un asi nosoda visus tos, kas ķērās pie spēka pielietošanas un vardarbības, lai Gruzijas separātiskajās teritorijās Dienvidosetijā un Abhāzijā mainītu pastāvošo situāciju;
 2. aicina Krieviju ievērot Gruzijas Republikas suverenitāti un teritoriālo vienotību, kā arī starptautiski atzīto robežu neaizskaramību, un tāpēc asi nosoda Krievijas Republikas lēmumu atzīt no Gruzijas atdalījušos Dienvidosetijas un Abhāzijas apgabalus neatkarību kā rīcību, kas ir pretrunā starptautiskajām tiesībām;
 3. norāda, ka jebkādam lēmumam par Dienvidosetijas un Abhāzijas galīgo statusu jāpamatojas uz starptautisko tiesību pamatprincipu ievērošanu, tostarp uz Eiropas Drošības un sadarbības konferences 1975. gada Nobeiguma akta (Helsinku Nobeiguma akta) ievērošanu, īpaši attiecībā uz bēgļu atgriešanos un viņu īpašuma tiesību ievērošanu un minoritāšu tiesību garantēšanu un ievērošanu;
 4. nosoda Krievijas nepieņemamo un neproporcionālo militāro darbību un iebrukumu dziļi Gruzijas teritorijā, kas pārkāpj starptautiskās tiesības; uzsver, ka Krievijai nav nekādu likumīgu iemeslu iebrukt Gruzijā, okupēt tās daļas un apdraudēt demokrātiskas valsts valdības varu;
 5. izsaka nožēlu par cilvēku bojāeju un ciešanām, ko izraisījusi visu konfliktā iesaistīto pušu neprognozētā spēka izmantošana;
 6. pauž dziļas bažas par Krievijas mīnu postījumu ietekmi uz Gruzijas sociālo un ekonomisko darbību, īpaši attiecībā uz dzelzceļa tilta uzspriecināšanu 2008. gada 16. augustā pie Kaspi galvenajā dzelzceļa līnijā no Tbilisi uz Poti un degvielas kravas vilciena, kas caur Poti veda naftu eksportēšanai no Kazahstānas, uzspriecināšanu 2008. gada 24. augustā; uzsver, ka ar abām darbībām tiek pārkāpta apņemšanās ievērot pamieru;
 7. atkārtoti apstiprina savu principiālo uzskatu, ka nevienai trešai valstij nav veto tiesību pret citas valsts neatkarīgu lēmumu pievienoties jebkurai starptautiskai organizācijai vai aliansei vai tiesību destabilizēt demokrātiski ievēlētu valdību;
 8. uzsver, ka Eiropas un Krievijas partnerattiecības ir jābalsta uz Eiropas sadarbības pamatnoteikumu ievērošanu, kuru īsteno darbos, nevis tikai vārdos;
 9. atzinīgi vērtē to, cik efektīvi un ātri ES prezidentūra reaģēja uz šo konfliktu un kādu vienotību demonstrēja dalībvalstis, uzņemoties vidutāja lomu abu pušu starpā un palīdzot tām noslēgt pamiera plānu; šajā sakarā atzinīgi vērtē iepriekšminētās Eiropadomes ārkārtas sanāksmes secinājumus;
 10. īpaši mudina Krieviju ievērot visas saistības saskaņā ar panākto un ES diplomātisko centienu rezultātā parakstīto vienošanos par karadarbības pārtraukšanu, sākot ar pilnīgu un tūlītēju karaspēka izvešanu no pašas Gruzijas, kā arī samazinot militāro klātbūtni Dienvidosetijā un Abhāzijā, atstājot šajos divos apgabalos tikai Krievijas miera uzturētāju vienību tādā apjomā, kāds tas bija pirms konflikta sākšanās; nosoda Krievijas iebrukuma karaspēka un iesaistīto algotņu plaši īstenoto marodierismu;
 11. pieprasa steidzami veikt neatkarīgu starptautisku izmeklēšanu, lai konstatētu faktus un viestu lielāku skaidrību attiecībā uz vairākiem apgalvojumiem;

Trešdiena, 2008. gada 3. septembris

12. prasa Gruzijai, kas ir ratificējusi Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtus, un arī Krievijas iestādēm sniegt atbalstu un pilnībā sadarboties ar Starptautiskās Krimināltiesas prokurora biroju tā veiktajā izmeklēšanā par traģiskajiem notikumiem un uzbrukumiem civiliedzīvotājiem, kas notika konflikta laikā, lai varētu noteikt atbildību un saukt vainīgos pie atbildības;
13. aicina Krievijas un Gruzijas varas iestādes sniegt pilnīgu informāciju par teritorijām, kurās bruņotie spēki nometa kasešu bumbas, lai nekavējoties varētu uzsākt atminēšanas operācijas un nepieļautu, ka turpmāk cieš nevainīgi civiliedzīvotāji, un atvieglotu pārvietoto personu drošu atgriešanos;
14. aicina ES, NATO un šo organizāciju dalībvalstis balstīties uz kopēju nostāju un izmantot visas iespējas, lai pārliecinātu Krievijas valdību ievērot starptautiskās tiesības, kas ir nepieciešams priekšnosacījums, lai šī valsts varētu ieņemt nozīmīgu lomu starptautiskajā sabiedrībā; atgādina Krievijai, ka tā, būdama ANO veto tiesību izmantotāja, ir atbildīga par miera saglabāšanu pasaulē;
15. aicina Padomi un Komisiju pārskatīt savu politiku attiecībā uz Krieviju, ja Krievija nepilda savas saistības saskaņā ar vienošanos par pamieru; tāpēc atbalsta Eiropadomes lēmumu atlikt partnerības un sadarbības nolīguma sarunas līdz brīdim, kamēr Krievijas karaspēks tiek atsaukts uz pozīcijām, kādās tas atradās līdz 2008. gada 7. augustam;
16. aicina Komisiju ierosināt nolīgumus par vīzu režīma atvieglojumiem un atpakaļuzņemšanu ar Gruziju vismaz tādā pašā apjomā, kā attiecībā ar Krieviju;
17. aicina dalībvalstis pārskatīt attieksmi pret vīzu pieprasījumiem no Dienvidosetijas un Abhāzijas saimnieciskās darbības veikšanai;
18. stingri nosoda gruzīnu piespiedu pārvietošanu no Dienvidosetijas un Abhāzijas un pieprasa Dienvidosetijas un Abhāzijas *de facto* varas iestādēm garantēt pārvietoto civiliedzīvotāju drošu atgriešanos saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām;
19. atzinīgi vērtē EDSO iniciatīvu palielināt neapbruņoto novērotāju skaitu; aicina turpināt nostiprināt EDSO misiju Gruzijā, nodrošinot pilnīgu pārvietošanos brīvību visā valstī, un mudina ES dalībvalstis sniegt ieguldījumu šajos centienos;
20. aicina Eiropas Savienību sniegt būtisku ieguldījumu paredzētajā starptautiskajā konfliktu risināšanas mehānismā, un tāpēc atzinīgi vērtē Eiropadomes lēmumu papildus ANO un EDSO misijām izvietot arī EDAP (Eiropas Došanās un aizsardzības politikas) novērošanas misiju un lūgt ANO vai EDSO mandātu EDAP miera misijai;
21. atzinīgi vērtē ES aktīvo un konsekventu atbalstu visiem starptautiskajiem centieniem rast miermīlīgu un noturīgu konflikta risinājumu, jo īpaši Padomes apņemšanos atbalstīt ANO, EDSO un citus konflikta atrisināšanas centienus; īpaši atzinīgi vērtē lēmumu iecelt ES īpašo pārstāvi Gruzijas krīzes jautājumos;
22. atzinīgi vērtē Komisijas piešķirto steidzamo humāno palīdzību civiliedzīvotājiem EUR 6 miljonu apmērā, taču tā jāpapildina ar turpmākiem līdzekļiem, pamatojoties uz palīdzības saņēmēju vajadzībām; atzīmē, ka pēckonflikta periodā steidzami nepieciešama atjaunošanas palīdzība;
23. atzinīgi vērtē Padomes lēmumu sasaukt starptautisku palīdzības sniedzēju konferenci Gruzijas atjaunošanai, un mudina Padomi un Komisiju izskatīt iespēju pieņemt plašu ES plānu, lai finansiāli atbalstītu kara skarto Gruzijas apgabalu atjaunošanu un nodrošinātu plašāku ES klātbūtni šajā valstī un visā reģionā;
24. aicina visas konfliktā iesaistītās puses nodrošināt pilnīgu un neierobežotu piekļuvi humānās palīdzības sniegšanai upuriem, tostarp gūstekņiem un iekšzemē pārvietotajām personām;

Trešdiena, 2008. gada 3. septembris

25. uzskata, ka Gruzijas un citu Dienvidkaukāza reģiona neatrisināto konfliktu neregulējuma meklējumos varētu palīdzēt konfliktu risināšanas mehānismu internacionalizācija; tāpēc iesaka, lai Eiropas Savienība sasauc "Kaukāza miera konferenci" kā šī procesa svarīgāko sastāvdaļu; uzskata, ka šādā konferencē jāapspriež starptautiskās garantijas pilsonisko un politisko tiesību pilnīgai ievērošanai un starptautiskā tiesiskuma loma demokrātijas veicināšanā; uzsver, ka konferencē jānodrošina arī tām Kaukāza reģiona grupām, kuras līdz šim nav tikušas pārstāvētas vai kurām bijušas liegtas iespējas paust savu viedokli;
26. aicina Padomi un Komisiju turpināt pilnveidot Eiropas kaimiņattiecību politiku, to labāk pielāgojot austrumu partneru vajadzībām, tostarp pastiprinot ES iesaistīšanos Melnās jūras reģionā, tālāk attīstot Eiropas Parlamenta priekšlikumu par Eiropas ekonomikas zonu plus vai Zviedrijas un Polijas priekšlikumu veidot Austrumu partnerību, un jo īpaši paātrināt brīvās tirdzniecības zonas izveidi attiecībā uz Gruziju, Ukrainu un Moldovas Republiku; norāda, ka liberalizējot ES vīzu politiku ir jāņem vērā, ka uz Krieviju šajā ziņā attiecas labāki nosacījumi, nekā uz šīm valstīm;
27. uzsver to, ka daudzas problēmas Dienvidkaukāza reģionā ir savstarpēji saistītas, un ka ir nepieciešams visaptverošs risinājums stabilitātes pakta veidā, kurā iesaistītos arī svarīgākās ieinteresētās personas no ārienes; uzsver nepieciešamību pastiprināt sadarbību ar kaimiņvalstīm Melnās jūras reģionā, izveidojot īpašu institucionālu un daudzpusēju mehānismu, piemēram, Savienību Melnajai jūrai, un rīkojot starptautisku drošības un sadarbības konferenci par Dienvidkaukāza reģionu; tādēļ lūdz Komisiju iesniegt Parlamentam un Padomei īpašu priekšlikumu par daudzpusēja mehānisma izveidi Melnās jūras reģionam, ietverot tajā arī Turciju un Ukrainu; uzskata, ka visa reģiona stabilitātes interesēs un lai nodrošinātu enerģijas plūsmas, ir jāiesaista arī kaimiņvalstis, piemēram, Kazahstāna;
28. atgādina, ka 2008. gada 3. aprīļa augstākā līmeņa sanāksmē Bukarestē NATO vienojās, ka Gruzija kļūs par Alianses locekli;
29. uzsver Gruzijas nozīmi ES energoapgādes drošības uzlabošanā, nodrošinot alternatīvu maršrutu enerģijas tranzītam pa Krievijas teritoriju; uzskata, ka ir ļoti svarīgi efektīvi aizsargāt esošo infrastruktūru, piemēram, BTC cauruļvadu, un aicina Komisiju piedāvāt Gruzijai visu nepieciešamo palīdzību šī uzdevuma īstenošanai; sagaida, ka ES stingri ievēros politiskās un budžeta saistības saistībā ar Nabuko cauruļvada būvi, jo tas atzīts par ES prioritāro projektu, un šis cauruļvads šķērsos Gruzijas teritoriju un ir uzskatāms par visnopietnāko alternatīvu tiem projektiem, kuri uzsākti sadarbībā ar Krieviju, un kuri visi var vēl palielināt ES dalībvalstu ekonomisko un politisko atkarību no Krievijas;
30. aicina Padomi un Komisiju turpināt centienus, lai pieņemtu ES kopēju enerģētikas politiku, kas cita starpā pievērstu uzmanību vajadzībai dažādot piegādes avotus;
31. uzskata, ka sadarbība Dienvidkaukāzā nedrīkst nozīmēt ES un Krievijas savstarpēji izslēdzošu ietekmju zonu jeb tā saukto "interesu sfēru" veidošanos;
32. uzskata, ka ES loma pašreizējā krīzē apliecina nepieciešamību stiprināt Eiropas ārpolitiku, aizsardzības un drošības politiku, un uzskata, ka atbilstošs paņēmieni šī uzdevuma īstenošanai ir Lisabonas līgums, tostarp Augstā pārstāvja amata izveide, solidaritātes klauzula un ES energoapgādes drošības politika;
33. uzsver nepieciešamību nodrošināt stabilitāti Dienvidkaukāza reģionā un aicina Armēnijas un Azerbaidžānas valdības sniegt savu ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā, ievērojot visas starptautiskās saistības;
34. atkārtoti apstiprina principu, ka labākā garantija stabilitātei visā Dienvidkaukāza reģionā ir plurālētiska un demokrātiska pārvaldība, kurā darbojas opozīcijas partijas un tiek ievērotas cilvēktiesības un pilsoņu tiesības;
35. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstīm, Gruzijas prezidentam un parlamentam, Krievijas Federācijas prezidentam un parlamentam, NATO, EDSO un Eiropas Padomei.